

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.11.2021
COM(2021) 916 final

COMUNICARE A COMISIEI

Actualizare privind supravegherea mai strictă – Grecia, noiembrie 2021

{SWD(2021) 364 final}

CONTEXT

Evoluțiile economice și politicile din Grecia sunt monitorizate în cadrul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice și în temeiul cadrului de supraveghere mai strictă în conformitate cu articolele 2 și 3 din Regulamentul (UE) nr. 472/2013 ⁽¹⁾. Implementarea supravegherii mai stricte pentru Grecia ⁽²⁾ confirmă faptul că Grecia trebuie să implementeze în continuare măsuri pentru a aborda sursele sau potențialele surse de dificultăți economice și financiare, implementând în același timp reforme structurale pentru a sprijini o creștere economică robustă și durabilă.

Supravegherea mai strictă oferă un cadru cuprinzător pentru monitorizarea evoluțiilor economice și pentru punerea în aplicare a politicilor necesare în vederea asigurării unei redresări economice durabile. Ea permite evaluarea periodică a evoluțiilor economice și financiare recente din Grecia, precum și monitorizarea condițiilor de finanțare a datoriei suverane și actualizări ale analizei sustenabilității datoriei. Supravegherea mai strictă furnizează, de asemenea, cadrul de evaluare a angajamentului general asumat de Grecia față de Eurogrup la 22 iunie 2018 de a continua și de a finaliza reformele adoptate în cadrul programului bazat pe Mecanismul european de stabilitate și de a asigura protejarea obiectivelor reformelor importante adoptate în cadrul programelor de asistență financiară. În acest context, supravegherea mai strictă monitorizează implementarea angajamentelor specifice de a finaliza principalele reforme structurale demarate în cadrul programului în șase domenii-cheie, în termenele convenite, până la jumătatea anului 2022, și anume: (i) politicile bugetare și bugetar-structurale, (ii) asistența socială, (iii) stabilitatea financiară, (iv) piața muncii și piața produselor, (v) Corporația elenă pentru active și participații și privatizarea și (vi) modernizarea administrației publice ⁽³⁾.

Acesta este cel de al doisprezecelea raport privind supravegherea mai strictă pentru Grecia. Raportul se bazează pe concluziile unei misiuni efectuate la Atena în perioada 19-20 octombrie 2021 și pe un dialog regulat cu autoritățile. Misiunea a fost derulată de Comisia Europeană în colaborare cu Banca Centrală Europeană ⁽⁴⁾; Fondul Monetar Internațional a participat în contextul cadrului său de evaluare post-finanțare, în timp ce Mecanismul european de stabilitate a participat în contextul sistemului său de

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 472/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind consolidarea supravegherii economice și bugetare a statelor membre din zona euro care întâmpină sau care sunt amenințate de dificultăți grave în ceea ce privește stabilitatea lor financiară, JO L 140, 27.5.2013, p. 1.

⁽²⁾ Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1279 a Comisiei din 28 iulie 2021 privind prelungirea supravegherii mai stricte pentru Grecia.

⁽³⁾ https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

⁽⁴⁾ Personalul BCE a participat la misiunea de evaluare în conformitate cu competențele BCE și, prin urmare, a furnizat expertiză cu privire la politicile din sectorul financiar și la aspecte macro-critice, cum ar fi obiectivele bugetare principale, precum și nevoile în materie de sustenabilitate și de finanțare. Misiunea de evaluare a fost precedată de o misiune tehnică, efectuată la distanță, în perioada 11-15 octombrie 2021.

avertizare timpurie și în conformitate cu Memorandumul de înțelegere din 27 aprilie 2018 privind relațiile de lucru dintre Comisia Europeană și Mecanismul european de stabilitate. Prezentul raport analizează implementarea angajamentelor asumate de Grecia față de Eurogrup în ceea ce privește finalizarea reformelor până la jumătatea anului 2021.

Prezentul raport ar putea fi utilizat de Eurogrup drept bază pentru a decide cu privire la activarea următorului set de măsuri referitoare la datorie condiționate de politici, în valoare de 767 de milioane EUR. Aceste măsuri au fost convenite împreună cu Eurogrupul la 22 iunie 2018 și includ transferul sumelor echivalente veniturilor care provin din obligațiunile de stat ale Greciei deținute de către băncile centrale în baza Programului privind piețele titlurilor de valoare și a Acordului privind activele financiare nete și renunțarea la marja de dobândă suplimentară pentru anumite împrumuturi acordate de Fondul european de stabilitate financiară. Cea de a cincea tranșă de măsuri referitoare la datorie condiționate de politici a fost activată în urma reuniunii Eurogrupului la 17 iunie 2021.

Angajamentele asumate de Grecia față de partenerii din cadrul Eurogrupului în iunie 2018, care stau la baza activării unor măsuri suplimentare de reducere a datoriilor, au fost stabilite până la jumătatea anului 2022, Grecia întrând, prin urmare, în ultimul an al acestui acord. Autoritățile și-au exprimat intenția de a-și concentra eforturile asupra îndeplinirii angajamentelor restante până la jumătatea anului 2022. Deciziile privind activarea măsurilor rămase de reducere a datoriilor, precum și încetarea supravegherii mai stricte vor trebui să țină seama de progresele înregistrate în direcția îndeplinirii angajamentelor, precum și de contextul mai extins al politicii economice.

EVALUARE GENERALĂ

Redresarea economiei elene avansează, în ciuda pandemiei actuale. În urma unei puternice prime jumătăți a anului și a sezonului turistic mai bun decât se preconizase, previziunile de toamnă ale Comisiei estimează în 2021 o creștere de 7,1 %, atingând astfel, practic, nivelul activității economice de dinainte de pandemie. Se preconizează că PIB-ul real va crește cu 5,2 % în 2022. Deși încă foarte intens, se preconizează că impactul pandemiei se va diminua treptat odată cu campania de vaccinare în curs. Se preconizează că politica bugetară și monetară acomodativă, împreună cu impulsul puternic estimat în urma punerii în aplicare a Planului de redresare și reziliență al Greciei, vor susține dinamica în viitor. Piața muncii rămâne rezilientă, datorită, de asemenea, schemelor de sprijin guvernamental care au continuat să protejeze locurile de muncă din sectoarele vulnerabile. Proiectul de plan bugetar pentru 2022 a confirmat că, potrivit estimărilor, măsurile de sprijin de urgență existente vor fi în mare parte eliminate treptat până la sfârșitul anului 2021, cele care rămân active în anul următor fiind adaptate la nevoile în continuă schimbare ale economiei. Acest lucru, împreună cu redresarea economică, urmează să sprijine reducerea deficitului public în viitor.

Autoritățile au finalizat cu succes un set suplimentar de angajamente specifice:

- În cadrul reformei planului de conturi, care introduce o clasificare economică, administrativă și funcțională comună în scopuri bugetare și contabile, autoritățile

au finalizat primul nivel al clasificării funcționale atât pentru bugetul obișnuit, cât și pentru bugetul de investiții publice, care va fi prezentat în luna noiembrie în cadrul bugetului pe 2022. Aceasta îndeplinește un **angajament specific în domeniul gestionării finanțelor publice** privind completarea planului de conturi pentru administrația centrală. Dezvoltarea celui de al doilea nivel al clasificării funcționale (un angajament specific pentru jumătatea anului 2022) este pe drumul cel bun.

- Măsurile adoptate de autorități în cadrul măsurii corective antitrust permit concurențelor Public Power Corporation (PPC), operatorul tradițional grec de energie electrică, să achiziționeze mai multă energie electrică pe termen mai lung, ceea ce încheie acest caz antitrust de lungă durată. Acest fapt finalizează reforma **sectorului energetic**, care a reprezentat un angajament specific ⁽⁵⁾.

În plus, punerea în aplicare a reformelor a înregistrat progrese satisfăcătoare într-o gamă amplă de angajamente specifice, în conformitate cu termenele convenite. În particular:

- S-au înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește **simplificarea legislației privind acordarea de licențe pentru investiții**, majoritatea elementelor nesoluționate fiind în prezent puse în aplicare. Se preconizează că ultimul element convenit, și anume legislația secundară necesară care permite simplificarea procedurilor de acordare a licențelor pentru activitățile economice din sectorul educației, va fi finalizat până în ianuarie 2022.
- **Corporația elenă pentru active și participații** a finalizat lucrările privind actualizarea planului său strategic, care stabilește obiectivele sale și consolidează rolul său de acționar activ în cadrul societăților din portofoliul său. În cadrul actualizării planului său strategic, Corporația a înregistrat, de asemenea, progrese satisfăcătoare în domeniul modificărilor juridice care vor fi necesare pentru ca întreprinderile de stat să devină întreprinderi cu performanțe mai ridicate. Pe măsură ce Corporația continuă să evolueze și trece la punerea în aplicare a planului actualizat, este în continuare esențial ca toate părțile să mențină independența Corporației în conformitate cu legea de înființare a acesteia, deoarece acest lucru va contribui la îndeplinirea mandatului său și la continuarea performanței pozitive în ceea ce privește crearea de valoare a activelor statului elen. În plus, s-a convenit asupra unui contract de performanță pentru Organizația de transport urban din Atena (OASA), care să includă metodologia specifică de estimare a valorii obligației din sectorul public care urmează să fie primită de organizație, în timp ce acțiunile nesoluționate pentru executarea acestuia ar trebui să fie finalizate până la sfârșitul lunii noiembrie.

⁽⁵⁾ Astfel cum s-a raportat în cel de al patrulea raport privind supravegherea mai strictă (noiembrie 2019), în urma anulării NOME (*Nouvelle Organisation de Marché de l'Electricité*), care a reprezentat un angajament specific pentru sfârșitul anului 2019, autoritățile din Grecia s-au angajat să pună în aplicare măsuri structurale suplimentare în contextul unei măsuri corective alternative pentru cazul antitrust, măsuri care au fost finalizate în continuare.

- În general, s-au înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește tranzacțiile de **privatizare** în curs de desfășurare în ultimele luni. În primul rând, în urma selecției investitorului preferat pentru concesiunea pe termen lung a autostrăzii Egnatia la 26 august 2021, pentru o ofertă financiară care cuprinde o plată în avans de aproape 1,5 miliarde EUR și o plată anuală în valoare de 7,5 % din venitul brut anual total al concesionarului, autoritățile au întocmit un calendar pentru finalizarea și exploatarea stațiilor de taxare și pentru autorizarea tuturor tunelurilor. În al doilea rând, în urma selecției investitorului preferat pentru vânzarea Public Gas Corporation (DEPA) Infrastructure la 9 septembrie 2021, dosarul a fost depus și aprobat de Curtea de Conturi. În al treilea rând, s-au înregistrat progrese în ceea ce privește procedura de licitație pentru o serie de tranzacții privind porturile regionale și au fost depuse oferte ferme pentru Gournes Heraklion din Creta (dezvoltarea unei părți a fostei baze militare americane de la Gournes) la 15 octombrie 2021. Autoritățile au aprobat, de asemenea, Planul actualizat de dezvoltare a activelor, care constituie programul de privatizare și stabilește etapele următoare pentru tranzacțiile incluse în acesta.
- În ceea ce privește reformele în domeniul **asistenței sociale**, autoritățile au adoptat legislația primară pentru a aplica noua abordare privind **stabilirea persoanelor cu handicap care au dreptul la prestații de asistență personală**, urmând ca legislația secundară pentru perioada de punere în aplicare experimentală inițială să fie adoptată la începutul anului 2022, ceva mai târziu decât se preconizase în cel de al 11-lea raport. Deschiderea celorlalte direcții ale **Fondului unic de asigurare socială** (e-EFKA) pe teritoriul Greciei înregistrează progrese satisfăcătoare, însă infrastructura informatică nu este încă matură.
- În domeniul **administrației publice**, eforturile de finalizare a sistemului integrat de gestionare a resurselor umane înregistrează progrese satisfăcătoare, fișele posturilor fiind finalizate pentru 81 % din totalitatea posturilor, finalizarea integrală fiind prevăzută pentru ianuarie 2022. Se preconizează că dispozițiile legale destinate să faciliteze numirea secretarului permanent în cadrul Ministerului Educației și Cultelor vor fi adoptate până la sfârșitul lunii noiembrie 2021, asigurându-se, în același timp, coerența cu delegarea competențelor de semnătură în conformitate cu Legea privind statul executiv. De asemenea, autoritățile au înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește punerea în aplicare a unor măsuri pentru a da curs recomandărilor Grupului de state împotriva corupției (GRECO) care nu au fost puse încă în aplicare, vizând prevenirea corupției în ceea ce privește membrii parlamentului, judecătorii și procurorii, precum și a actelor de dare sau luare de mită comise de către funcționari publici.
- **Cartografierea cadastrală** și înființarea noii entități cadastrale înregistrează progrese satisfăcătoare, în conformitate cu foaia de parcurs convenită.
- Autoritățile și-au confirmat angajamentul de a continua reforma **impozitului pe proprietate ENFIA** având o nouă bază mai largă de impozitare a proprietăților,

cu plăți începând din martie 2022 și au furnizat un calendar pentru următoarele etape.

Cu toate acestea, unele angajamente specifice au înregistrat întârzieri în comparație cu termenele convenite în contextul celui de al 11-lea raport. În special:

- **Lichidarea arieratelor** a înregistrat doar o ușoară îmbunătățire față de cel de al 11-lea raport, din cauza întârzierilor în punerea în aplicare a măsurilor de politică convenite în planul de lichidare din martie 2021, a acumulării de noi arierate și a unui aflux mai mare decât se preconizase de noi cereri de pensie. Măsurile de accelerare a lichidării sunt în vigoare, iar autoritățile se așteaptă în prezent ca arieratele, altele decât pensiile, să fie lichidate până în decembrie 2021, iar stocul de cereri de pensie neprelucrate să fie lichidat până la jumătatea anului 2022. Autoritățile au convenit să demareze în octombrie 2021 monitorizarea lunară a progreselor înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a politicilor, pentru a preveni noi întârzieri. Punerea în aplicare a recomandărilor Curții de Conturi a Greciei și simplificarea procedurilor bugetare au continuat conform planificării.
- În domeniul reformării **Agenciei Veniturilor Publice**, în timp ce faza de testare pentru sistemul informatic de colectare de tip „end-to-end” (de la un capăt la altul) a fost finalizată, se preconizează că operaționalizarea efectivă va fi realizată pe deplin abia în aprilie 2022, în comparație cu ținta stabilită pentru sfârșitul anului 2021 convenită în cel de al 11-lea raport.
- Instituirea sistemului de **asistență medicală** primară, care reprezintă un angajament specific, a fost întârziată și mai mult de pandemie și de recenta remaniere guvernamentală. Autoritățile s-au angajat să prezinte un proiect de lege până în decembrie 2021, în vederea adoptării acestuia până în februarie 2022, împreună cu legislația secundară necesară pentru a pune în aplicare principiile de filtrare a accesului pacienților și de înregistrare a acestora, în timp util pentru cel de al 13-lea raport privind supravegherea mai strictă. Colectarea sumelor de recuperat, și anume a cheltuielilor care depășesc plafonul prevăzut de legislație pentru cheltuielile publice cu produsele farmaceutice și cu alte servicii de asistență medicală, care urmează să fie recuperate de la furnizorii de servicii medicale, continuă în mod corespunzător pentru sumele recente, dar a înregistrat întârzieri importante pentru sumele care trebuie colectate pentru anul 2020. În ceea ce privește achizițiile publice în domeniul sănătății, se preconizează că noul cadru legislativ va fi adoptat până la 10 decembrie 2021, iar activitățile de achiziții publice avansează către obiectivul intermediar de la jumătatea anului 2022 pentru a atinge o cotă de 40 % din achizițiile centralizate din totalul cheltuielilor spitalicești.
- În domeniul **justiției**, etapa pregătitoare pentru lansarea cererii de oferte pentru sistemul integrat de gestionare a cauzelor a înregistrat întârzieri suplimentare, ceea ce a făcut imposibilă atingerea țintei anterioare de atribuire a proiectului în primul trimestru al anului 2022. Acest lucru reprezintă un motiv de preocupare, având în vedere importanța proiectului și perioada lungă preconizată de implementare a acestuia. În ceea ce privește depunerea electronică, s-au

înregistrat progrese suplimentare atât în domeniul instanțelor civile, cât și al celor administrative, acțiunile urmând să fie finalizate până în aprilie 2022.

- Deși autoritățile au adoptat măsuri binevenite în ceea ce privește reforma **cadrlui de inspecții** pentru supravegherea activităților economice și a piețelor de produse, în domeniile monitorizate în cadrul angajamentului de supraveghere mai strictă, finalizarea acestuia rămâne în așteptare. În special în ultimul domeniu rămas al protecției mediului, autoritățile au adoptat legislația primară pentru modificarea cadrului privind sancțiunile și competențele de executare ale autorităților de inspecție, cu scopul de a face inspecțiile de mediu mai transparente, mai prietenoase pentru întreprinderi și favorabile autoconformării. Pentru a finaliza această reformă, este necesară elaborarea unui model de gestionare a executării pentru a facilita o abordare armonizată în ceea ce privește aplicarea sistemului de executare.
- Finalizarea angajamentului specific privind ratificarea **hărților forestiere**, care este necesară pentru finalizarea proiectului de cadastru, a înregistrat întârzieri suplimentare, parțial din cauza incendiilor forestiere de la începutul acestui an. Deși acești factori sunt recunoscuți, prelungirile orizontale repetate ale termenului-limită pentru ratificarea hărților pun în pericol finalizarea la timp a cadastrului. Autoritățile au indicat că hărțile ar putea fi ratificate până la jumătatea anului 2022, ceea ce prezintă riscuri semnificative legate de punerea în aplicare.

Pe lângă progresele înregistrate în ceea ce privește angajamentele specifice, raportul salută faptul că autoritățile au avansat în privința unei serii de reforme structurale mai ample inițiate în contextul supravegherii mai stricte. În special:

- Noul **Mecanism de pregătire a proiectelor**, o unitate din cadrul agenției de privatizare dedicată atingerii stadiului de maturitate a proiectelor de investiții și furnizării unui sprijin mai amplu pentru accelerarea proiectelor de importanță strategică, inclusiv a proiectelor incluse în Planul de redresare și reziliență al Greciei, a devenit pe deplin operațional. Primul set de contracte care sunt considerate a fi de importanță strategică și, prin urmare, care urmează să fie incluse în **Rezerva de proiecte strategice** și cărora li se acordă o atenție prioritară, a fost furnizat mecanismului la 8 noiembrie 2021. Mai mult, autoritățile înregistrează progrese constante în ceea ce privește operaționalizarea noului cadru de reglementare pentru **achizițiile publice**, inclusiv în contextul mai larg al strategiei recent adoptate. Adoptarea legislației secundare rămase pentru legea privind achizițiile publice s-a confruntat cu o scurtă întârziere și se preconizează că va fi finalizată până la sfârșitul lunii noiembrie 2021. Toate aceste etape sunt esențiale pentru punerea în aplicare cu succes a investițiilor prezentate în Planul de redresare și reziliență al Greciei.
- Reformele mai ample în domeniul **justiției** înregistrează, de asemenea, progrese satisfăcătoare, inclusiv finalizarea înființării camerelor speciale ale instanțelor, înregistrând progrese în direcția adoptării Codului revizuit pentru organizarea justiției și a operaționalizării departamentului JustStat, care vizează îmbunătățirea calității datelor privind sistemul judiciar.

- Punerea în aplicare a noilor aplicații și **servicii digitale** înregistrează progrese constante, fiind susținută de acțiuni care să permită îmbunătățirea interoperabilității sistemelor și a schimbului de date în cadrul administrației publice.
- Pentru a aborda creșterea considerabilă a numărului de agenți temporari din **administrația publică** începând din 2018, autoritățile au adoptat un plafon pentru angajarea de personal temporar în 2022, care este binevenit. Cu toate acestea, din cauza unor evoluții neprevăzute, cum ar fi numărul neașteptat de mare al pensionărilor cadrelor didactice și creșterea cererii de sprijin special pentru elevi, nu a fost posibil să se atingă nivelul reducerii preconizate pentru a compensa pe deplin conversia a 10 500 de contracte temporare ale cadrelor didactice în contracte permanente, care a avut loc înainte de începutul anului școlar curent. Autoritățile s-au angajat să efectueze o evaluare a nevoilor personalului didactic permanent și temporar, precum și să se asigure că noile angajări de 3 000 de cadre didactice temporare vor fi compensate pentru următorul an școlar.

Instituțiile europene au salutat intenția autorităților de a efectua o evaluare a nevoilor de personal din administrația publică și a modalităților de atragere a personalului competent, subliniind, în același timp, importanța menținerii costului global al administrației publice la un nivel stabil, astfel încât să contribuie la menținerea unei politici bugetare prudente pe termen mediu. În ansamblu, numărul de angajați din administrația publică a crescut cu 2,6 % de când Grecia a ieșit din programul de asistență financiară în august 2018, în principal din cauza agenților temporari, al căror număr a crescut cu 24,5 %. Acest lucru s-a reflectat în masa salarială, care se preconizează că va crește cu 6 % în perioada 2018-2022. Ca pondere în PIB, se preconizează că masa salarială va crește la 9,5 % în 2022, de la 9,3 % în 2018 ⁽⁶⁾. Monitorizarea atentă continuă și consolidarea eforturilor de întărire a controlului central asupra procedurilor de angajare și abordarea ineficiențelor rămase ⁽⁷⁾ vor contribui la asigurarea stabilității dimensiunii și a costului administrației publice. În același timp, autoritățile sunt încurajate să exploateze flexibilitatea inherentă a masei salariale unificate pentru a se asigura că sectorul public rămâne un loc de muncă atractiv.

Sectorul bancar a înregistrat o scădere puternică a creditelor neperformante, deși persistă o serie de vulnerabilități. Datorită tranzacțiilor de securitizare, rata creditelor neperformante a ajuns la 20,3 % în iunie 2021 ⁽⁸⁾, și anume jumătate din rata

⁽⁶⁾ Calculul ține seama de factori ad-hoc, cum ar fi restituirile salariale plătite în 2018, creșterea contribuțiilor la asigurările sociale, care este neutră din punct de vedere fiscal, precum și creșterea temporară a salariilor din sistemul de sănătate ca urmare a pandemiei.

⁽⁷⁾ Ineficiențele includ, de exemplu, nivelul scăzut de instruire a angajaților din sectorul public, lipsa unei evaluări a performanței în gestionarea resurselor umane și un nivel scăzut de integritate percepută în serviciul public. Acestea au fost identificate cu ajutorul cadrului de evaluare a administrației publice bazat pe OCDE (2017): SIGMA, „Methodological Framework for the Principles of Public Administration” (Cadru metodologic pentru principiile administrației publice).

⁽⁸⁾ Sursă: Banca Greciei, pe bază individuală.

înregistrată la sfârșitul anului 2019. Securitizările creditelor neperformante au drept rezultat creșterea nevoilor de provizionare, care afectează profitabilitatea băncilor și pozițiile lor de capital pe termen scurt, dar le vor permite băncilor să își reducă costul aferent riscului în viitor și să elibereze spațiu în bilanțurile lor pentru noi împrumuturi. Ponderea creditelor fiscale amânate în capitalul băncilor rămâne ridicată. În cursul verii au avut loc acțiuni de consolidare a capitalului finalizate cu succes, iar în lunile următoare sunt planificate și alte acțiuni. Riscul unui efect în cascadă disproporționat ca urmare a expirării moratoriilor nu s-a materializat până în prezent, dar există în continuare riscuri de evoluție negativă.

Punerea în aplicare a măsurilor de politică convenite în sectorul financiar a înregistrat îmbunătățiri, dar recuperarea decalajului față de întârzierile anterioare rămâne o provocare. Funcționarea cadrului în materie de insolvență este în prezent sprijinită de infrastructura electronică relevantă. Procesul de concesionare în vederea înființării entității responsabile de tranzacțiile de vânzare și leaseback a fost întârziat și mai mult, dar acest lucru nu pare să fi afectat punerea în aplicare a cadrului în materie de insolvență. În ceea ce privește angajamentul specific de lichidare a cauzelor restante de insolvență a gospodăriilor, s-au înregistrat progrese, însă ritmul rămâne lent. Un număr mare de cauze rămân pendinte, dintre care doar aproximativ 19,5 % au primit o nouă dată de audiere, în unele cazuri pentru perioada de după 2022. Autoritățile se pregătesc să adopte măsuri relevante, printre altele pentru a îmbunătăți instrumentarea în anumite instanțe, în vederea lichidării în mare parte a cauzelor restante în 2022, ceea ce reprezintă în continuare o provocare. În pofida unei accelerări a plăților în ceea ce privește stocul de garanții de stat executate în al treilea trimestru al anului 2021, ritmul lichidării se situează încă sub așteptări. Autoritățile s-au angajat să furnizeze lunar informații actualizate cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește lichidarea ambelor tipuri de cauze restante (cauze de insolvență a gospodăriilor și garanții de stat executate). Adoptarea recentă a unei revizuirii extinse a Codului de procedură civilă este binevenită, deoarece se preconizează că aceasta va accelera înfăptuirea actului de justiție și va spori eficiența procedurilor de executare, inclusiv desfășurarea licitațiilor electronice. De asemenea, se lucrează la introducerea unor îmbunătățiri ale platformei de licitații electronice.

În prezent avansează discuțiile privind viitorul Fondului elen pentru stabilitate financiară. Se preconizează că reforma cadrului juridic al fondului se va concentra asupra duratei, guvernantei, strategiei de cesionare și drepturilor speciale ale fondului. În prezent, autoritățile elene se așteaptă ca modificarea legislativă să fie adoptată mai târziu în cursul acestui an.

În ansamblu, prezentul raport concluzionează că Grecia a înregistrat progrese suplimentare în direcția îndeplinirii angajamentelor specifice care îi revin, în pofida întârzierilor întâmpinate în unele domenii, parțial legate de circumstanțele dificile cauzate de pandemie sau de incendiile catastrofale din august 2021. Autoritățile au îndeplinit angajamente specifice în sectorul energetic și în gestionarea finanțelor publice, adoptând în același timp măsuri importante și binevenite în direcția finalizării majorității angajamentelor sale specifice până în aprilie 2022. Instituțiile europene salută implicarea strânsă și constructivă în toate domeniile și încurajează autoritățile să mențină ritmul dinamic și să remedieze întârzierile, în special în ceea ce

privește reformele din sectorul financiar, lichidarea arieratelor, asistența medicală și justiția.

EVOLUȚII MACROECONOMICE

Redresarea avansează. Economia a crescut cu 4,5 % și cu 3,4 % (trimestrial) în primul și, respectiv, în al doilea trimestru al anului 2021. Se estimează că sectorul extern s-a îmbunătățit semnificativ în al treilea trimestru al anului 2021, având în vedere datele preliminare fiabile privind turismul, ca urmare a deschiderii țării către turism în luna mai și a ridicării restricțiilor de mobilitate în întreaga UE pe perioada verii. În paralel, exporturile de bunuri au înregistrat creșteri ale cotei de piață în prima jumătate a anului 2021, contribuind astfel la creșterea economică în aceeași perioadă. Se preconizează, de asemenea, că creșterea PIB-ului real în 2021 va fi sprijinită prin punerea în aplicare a investițiilor în cadrul Planului de redresare și reziliență al Greciei și al altor măsuri de sprijin guvernamental. Investițiile străine directe nete în Grecia au crescut substanțial în al doilea trimestru al anului 2021, dar stocul acestora, exprimat ca procent din PIB, rămâne cu mult sub media UE. Ca urmare a presiunilor inflaționiste globale, inflația a continuat să crească în lunile de vară.

Rata de ocupare a forței de muncă a continuat să crească în timpul verii, susținută de programe guvernamentale care au continuat să protejeze locurile de muncă din sectoarele vulnerabile, în timp ce redresarea economiei și cererea ridicată de lucrători sezonieri în turism au accelerat crearea de locuri de muncă. Conform celor mai recente date din sistemul informatic „Ergani”, fluxul net de angajați către sectorul privat a fost pozitiv în trimestrul al treilea al anului 2021, cu o creștere de 6,7 % față de anul precedent. Schema temporară de șomaj tehnic („Synergasia”) a continuat să ofere sprijin pentru aproximativ 37 800 de angajați din 3 560 de întreprinderi în septembrie 2021. Rata șomajului în luna septembrie a fost de 13,3 %, cu 3 puncte procentuale sub nivelul din septembrie 2020, datorită redresării, în special în sectorul turismului. Șomajul în rândul tinerilor a scăzut la 38,5 % în al doilea trimestru al anului, dar rămâne cu 2,3 puncte procentuale mai mare în comparație cu rata respectivă din al doilea trimestru al anului 2020. Conform celor mai recente date disponibile, în 2020, ponderea persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială a scăzut la 27,5 %, cu 1,5 puncte procentuale sub nivelul respectiv înregistrat în 2019.

Potrivit previziunilor Comisiei din toamna anului 2021, se preconizează că PIB-ul va crește din nou cu 7,1 % în 2021 și va înregistra o creștere puternică de 5,2 % și de 3,6 % în 2022 și, respectiv, 2023. În ansamblu, punerea în aplicare a recent adoptatului Plan de redresare și reziliență al Greciei urmează să mențină ritmul în 2022 și 2023 și să consolideze, pe viitor, investițiile private și publice. În condițiile în care sosirea turiștilor internaționali recuperează treptat o parte a pierderilor înregistrate în raport cu nivelurile din 2019, se preconizează că veniturile provenite din turism vor rămâne un factor important de creștere în următorii ani. În ciuda creșterii abrupte a prețurilor la energie, se preconizează că inflația totală va fi ușor peste zero în 2021, ca urmare a ratelor negative ale inflației înregistrate în prima jumătate a anului. Previziunile actuale estimează că creșterea inflației prețurilor la energie are un caracter tranzitoriu. Se estimează că inflația va ajunge la 1,0 % în 2022 și la 0,4 % în 2023.

Presiunile asupra prețului angro al energiei electrice care au apărut în trimestrul al treilea al anului 2021, pe fondul evoluției prețurilor la gaz și petrol la nivel mondial, reprezintă o povară suplimentară pentru gospodării și întreprinderi. Prețurile energiei electrice în Grecia au crescut cu 14 % în septembrie 2021, comparativ cu luna anterioară. În comparație cu restul UE, prețurile energiei rezidențiale în Grecia se situează cu aproximativ 14 % peste media respectivă a UE ⁽⁹⁾. Guvernul a adoptat măsuri de atenuare a impactului ⁽¹⁰⁾. Prețul relativ ridicat al energiei electrice generează riscuri suplimentare pentru gospodăriile afectate de sărăcie energetică și pentru cele cu venituri mici și medii inferioare. Pe baza celor mai recente date disponibile (2020), aproximativ 16,7 % din populația Greciei s-a aflat în imposibilitatea de a-și încălzi locuințele în mod adecvat, cu aproximativ 8,5 puncte procentuale peste media UE. Creșterea prețurilor la energie electrică este rezultatul evoluțiilor internaționale asociate cu factori interni, cum ar fi dependența de gazele naturale, în timp ce integrarea deplină pe piețele paneuropene de energie electrică și participarea consumului dispecerizabil ⁽¹¹⁾ pe piețele de energie electrică este încă un proces în curs de desfășurare. Cu toate acestea, Planul de redresare și reziliență al Greciei include intervenții suplimentare în domeniul generării de energie din surse regenerabile, al eficienței energetice, al stocării și al investițiilor în rețele, al reformelor pieței energiei electrice, precum și al conectării la continent a insulelor neinterconectate. Pe măsură ce punerea în aplicare a acestor proiecte avansează, se preconizează că acest lucru va spori protecția consumatorilor finali împotriva viitoarelor șocuri pe termen mediu.

Dovezile inițiale sugerează că măsurile de sprijin guvernamental au contribuit la protejarea dinamismului sectorului corporativ în perioada pandemiei. Pe baza datelor demografice privind întreprinderile ⁽¹²⁾, bilanțul „nașterilor” de noi întreprinderi, și anume înființarea de noi întreprinderi minus închiderea unora existente, a rămas pozitiv în 2020 și a depășit nivelurile anterioare pandemiei în primele două trimestre ale anului 2021. Acest rezultat a fost susținut, de asemenea, de redresarea cererii în cursul anului 2021, care a accelerat crearea de noi întreprinderi, în special în sectorul serviciilor. Totuși, aceste date ar trebui interpretate cu prudență, deoarece Grecia

⁽⁹⁾ Datele sunt ajustate la standardele puterii de cumpărare (SPC), care elimină diferențele generale dintre țări în ceea ce privește nivelul prețurilor. Datele se referă la luna septembrie 2021. Sursă: „Household Energy Price Index for Europe” (Indicele prețurilor la energie ale gospodăriilor pentru Europa), VAASAETT, 1 octombrie 2021.

⁽¹⁰⁾ A se vedea mai jos o evaluare a măsurilor de sprijin în urma creșterii prețurilor la energie.

⁽¹¹⁾ Conform definiției de la articolul 2 punctul 20 din Directiva (UE) 2019/944, „consum dispecerizabil” înseamnă modificarea sarcinii electrice de către clienții finali față de modelele lor normale sau curente de consum ca reacție la semnalele pieței, inclusiv ca reacție la prețurile energiei electrice care variază în funcție de oră sau la stimulentele financiare sau ca reacție la acceptarea ofertei clientului final de a vinde reducerea sau creșterea cererii la un anumit preț pe o piață organizată definită la articolul 2 punctul 4 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1348/2014 al Comisiei (17), în mod individual sau prin agregare.

⁽¹²⁾ Sursă: ELSTAT, <https://www.statistics.gr/en/statistics/-/publication/SBR05/->.

înregistrează, în mod tradițional, rate scăzute ale dinamicii întreprinderilor ⁽¹³⁾; prin urmare, impactul pandemiei ar putea fi subestimat.

Incertitudinea și riscurile care planează asupra perspectivelor rămân ridicate. Impactul pandemiei asupra activității economice s-a diminuat în ultimele trimestre, însă redresarea rămâne expusă unei potențiale înrăutățiri a pandemiei, atât la nivel național, cât și la nivel internațional și persistă vulnerabilități puternice. În plus, eliminarea treptată a măsurilor de sprijin destinate sectorului privat și pieței muncii va trebui să fie monitorizată îndeaproape și atent programată pentru a se evita efectele în cascadă disproporționate. Creșterea prețurilor la energie și prezența blocajelor în cadrul lanțului de aprovizionare sporesc incertitudinea cu privire la perspectiva inflației. Factorii geopolitici externi și posibila reizbucnire a crizei migrației după atenuarea pandemiei rămân o sursă de incertitudine. Ca aspect pozitiv, recenta creștere a economiilor gospodăriilor ar putea facilita efectuarea parțială a achizițiilor amânate din anul precedent și ar putea oferi un impuls suplimentar consumului privat.

Tabelul 1: Sinteza principalelor variabile macroeconomice (%)

	2020	2021	2022	2023
Creșterea PIB-ului real	-9,0	7,1	5,2	3,6
Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă	-1,2	1,1	1,1	1,0
Rata șomajului	16,3	15,3	15,0	14,5
Creșterea IAPC	-1,3	0,1	1,0	0,4

Sursă: Comisia Europeană

EVOLUȚII BUGETARE

Se preconizează că politica bugetară va rămâne acomodativă în 2021 și va continua să sprijine redresarea pe tot parcursul anului 2022. Previziunile Comisiei și ale autorităților sunt, în linii mari, aliniate și estimează o reducere substanțială a deficitului primar în 2022. Previziunile Comisiei din toamna anului 2021 estimează că deficitul primar monitorizat în cadrul supravegherii mai stricte se va îmbunătăți de la 7,6 % din PIB în 2021 la 1,2 % din PIB în 2022 ⁽¹⁴⁾. Această cifră este comparabilă cu previziunile privind deficitul de 1,0 % din PIB din proiectul de plan bugetar al Greciei pentru 2022. Îmbunătățirea soldului bugetar preconizată pentru 2022 reflectă redresarea în curs și eliminarea treptată a majorității măsurilor de urgență. În același timp, se preconizează că Mecanismul de redresare și reziliență va genera un impact substanțial asupra creșterii, ceea ce va avea ulterior un impact pozitiv asupra veniturilor publice.

⁽¹³⁾ Bilanțul aprofundat privind Grecia în conformitate cu articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice, 2 iunie 2021, SWD(2021) 403.

⁽¹⁴⁾ Soldul global din 2020 a fost revizuit cu - 0,4 puncte procentuale din PIB, de la - 9,7 % din PIB la - 10,1 % din PIB în notificarea în cadrul PDE din octombrie 2021. Ajustarea actualizată legată de fluxurile UE reprezintă - 0,2 puncte procentuale din revizuire și rezultă din informațiile actualizate cu privire la creanțele a căror transmitere către UE nu mai este așteptată. Sursele de date actualizate privind livrările militare reprezintă - 0,1 puncte procentuale din revizuire.

Deficitul previzionat de Comisie pentru 2022 este oarecum mai ridicat decât a fost prevăzut în primăvara anului 2021. Revizuirea reflectă costul măsurilor suplimentare (a se vedea mai jos) și creșterea cheltuielilor pentru apărare în 2022 ca urmare a unei livrări mai timpurii decât se prevăzuse a echipamentelor militare, cu un impact de deteriorare a soldului bugetar cu 0,1 % din PIB în 2022.

Majoritatea măsurilor legate de pandemie vor fi eliminate treptat până la sfârșitul anului 2021, dar au fost luate măsuri suplimentare pentru a aborda impactul daunelor provocate de incendii și au fost adoptate, de asemenea, măsuri permanente minore. Se preconizează că majoritatea măsurilor adoptate pentru a sprijini gospodăriile și întreprinderile afectate de criză vor fi ridicate treptat până la sfârșitul anului 2021. Se estimează că măsurile de sprijin vor avea un impact bugetar de 6,4 % din PIB în 2021 și de 1,4 % din PIB în 2022. Măsurile care vor rămâne în vigoare în 2022 vizează sprijinirea redresării prin stimularea cererii agregate și a ocupării forței de muncă și sprijinirea în continuare a sistemului de sănătate ⁽¹⁵⁾. Ele includ:

- o rată redusă a contribuțiilor la asigurările sociale și renunțarea la taxa de solidaritate socială pentru sectorul privat;
- un program extins de subvenționare a angajării pentru crearea a 50 000 de noi locuri de muncă prin subvenționarea contribuțiilor la asigurările sociale timp de șase luni pentru fiecare nou contract de muncă;
- cote reduse ale taxei pe valoarea adăugată pentru bilete de transport, băuturi și bilete de cinema până în iunie 2022;
- creșterea cheltuielilor cu asistența medicală, parțial legată de campania de vaccinare.

Proiectul de buget pentru 2022 include măsuri de abordare a impactului incendiilor devastatoare din vara anului 2021. Acestea includ granturi și împrumuturi, amânări ale obligațiilor legate de impozite și de datorii, suspendarea impozitului pe bunurile imobile (ENFIA) pe perioada 2021-2023 pentru gospodăriile și întreprinderile afectate și costuri de reconstrucție pentru regiunile afectate.

În cele din urmă, proiectul de buget include o serie de noi măsuri minore de sprijinire a economiei în valoare de 0,1 % din PIB, al căror cost este parțial corelat cu eliminarea rezervelor neutilizate din bugetul social ⁽¹⁶⁾. Măsurile includ:

⁽¹⁵⁾ A se vedea, de asemenea, evaluarea proiectului de plan bugetar pentru 2022 prezentat în avizul Comisiei privind proiectul de plan bugetar al Greciei, C(2021) 9503 și SWD(2021) 915. A se remarca faptul că clauza derogatorie generală, care rămâne activă în 2022, permite o abatere temporară de la cerințele bugetare, cu condiția ca acest lucru să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. Inițial, aceasta a fost activată în martie 2020 pentru anul 2020 și a fost prelungită până în 2021, astfel cum se precizează în Strategia anuală privind creșterea durabilă pentru anul 2021. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2021, la data de 2 iunie, Comisia a considerat că erau îndeplinite condițiile pentru continuarea aplicării clauzei derogatorii generale în 2022 și pentru dezactivarea acesteia începând cu 2023. Situațiile specifice fiecărei țări vor fi luate în considerare în continuare după dezactivarea clauzei derogatorii generale.

⁽¹⁶⁾ Proiectul de buget include, de asemenea, măsuri care au fost incluse în strategia bugetară pe termen mediu a Greciei din iunie 2021 și în previziunile Comisiei din primăvara anului 2021, inclusiv o

- reducerea taxelor de abonament la telefonie mobilă;
- suspendarea impozitului pe donațiile cu o valoare mai mică de 800 000 EUR între rude de gradul întâi;
- reducerea cu 50 % a impozitului pe acumularea de capital;
- stimulente pentru creșterea gradului de ocupare a forței de muncă în rândul tinerilor.

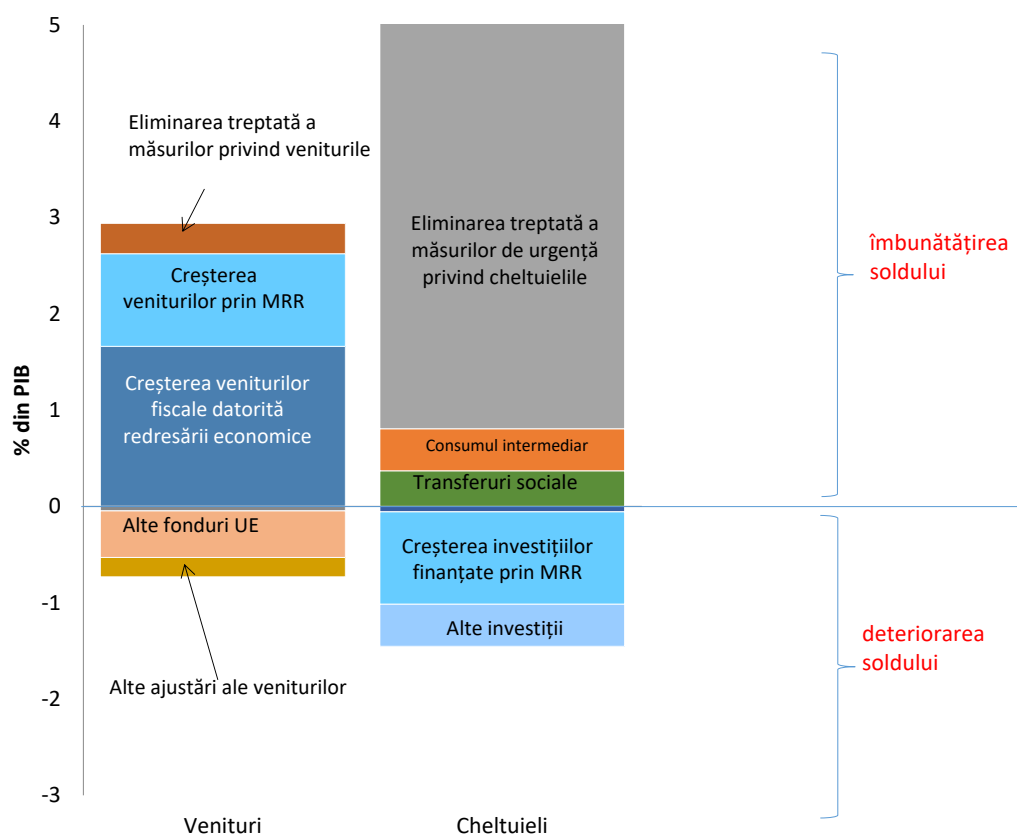
Ca răspuns la recenta creștere a prețurilor la energie, Grecia a anunțat măsuri de contracarare a impactului economic și social al acesteia. În urma creșterii puternice a prețurilor energiei electrice, autoritățile au introdus o nouă schemă de subvenționare, care va oferi o reducere de 60 EUR/MWh pentru primii 300 kWh pe lună consumați până la sfârșitul anului pentru toți consumatorii de joasă tensiune cu contracte cu preț variabil, în timp ce gospodăriile cele mai vulnerabile vor beneficia de o subvenție de 80 EUR/MWh ⁽¹⁷⁾. Dacă prețurile la energie rămân ridicate mai mult decât se preconizase, măsurile ar putea fi prelungite. Autoritățile au informat că, în cazul în care evoluțiile viitoare necesită sprijin suplimentar, acesta va fi direcționat către gospodăriile vulnerabile și va fi instituit un mecanism automat de ajustare pentru a face față unor astfel de fluctuații neprevăzute în viitor. Autoritățile au majorat, de asemenea, beneficiile pentru încălzire acordate gospodăriilor cu venituri mici. Aceste măsuri reprezintă 0,2 % din PIB pentru 2021 și vor fi pe deplin corelate cu creșterea veniturilor din contul sistemului de comercializare a certificatelor de emisii alocate cheltuielilor legate de energie. Aceste măsuri par a fi, în linii mari, conforme cu Comunicarea Comisiei ⁽¹⁸⁾ privind abordarea creșterii prețurilor la energie, deoarece sunt temporare și vizează, în linii mari, beneficii sporite pentru consumatorii mai vulnerabili. Evoluțiile de pe piețele energiei sunt monitorizate îndeaproape de Comisia Europeană.

reducere a ratei impozitului pe profit de la 24 % la 22 % începând cu anul fiscal 2021. A se vedea cel de al zecelea raport privind supravegherea mai strictă pentru evaluarea acestor măsuri: COM(2021) 528 final.

⁽¹⁷⁾ În urma prezentării proiectului de plan bugetar al Greciei și a datei-limită a previziunilor Comisiei din toamna anului 2021, autoritățile au anunțat o creștere a subvenției la energie electrică pentru lunile noiembrie și decembrie la 130 EUR/MWh pentru primii 300 kWh pentru toți consumatorii de joasă tensiune și la 150 EUR/MWh pentru gospodăriile cele mai vulnerabile. Costul suplimentar de 0,1 % din PIB va fi acoperit de creșterea veniturilor din contul sistemului de comercializare a certificatelor de emisii.

⁽¹⁸⁾ COM(2021) 660 final: Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Un set de măsuri de acțiune și de sprijin pentru abordarea creșterii prețurilor energiei, 13.10.2021.

Graficul 1: Sursele modificării soldului bugetar în perioada 2021-2022

Sursă: Comisia Europeană

Notă: Graficul indică o descompunere a îmbunătățirii soldului bugetului general, monitorizată în cadrul unei supravegheri mai stricte, de la un deficit primar de 7,6 % din PIB la un deficit primar de 1,2 % din PIB la contribuții atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli

Evaluarea și previziunile actuale sunt supuse unor riscuri substanțiale. O parte din riscuri sunt legate de evoluția pandemiei, în special de necesitatea unor măsuri suplimentare de sprijin în cazul unei amplificări suplimentare a crizei sanitare și de posibila activare a garanțiilor de stat ⁽¹⁹⁾ emise în cadrul măsurilor de sprijin. Evoluțiile de pe piețele energiei ar putea declanșa, de asemenea, măsuri suplimentare de sprijin. Mecanismele recente sau planificate de politică financiară, inclusiv schema de vânzare și leaseback a proprietăților deținute de debitori vulnerabili, pot avea un impact de creștere a deficitului și a datoriei, în funcție de clasificarea statistică finală a acestora. Cauzele juridice nesoluționate creează o incertitudine suplimentară în ceea ce privește previziunile și includ o cauză privind compensarea retroactivă a reducerilor pensiilor suplimentare și ale primelor sezoniere, precum și litigii împotriva Companiei Imobiliare

⁽¹⁹⁾ Până în prezent nu a fost executată nicio garanție. Deficitul din 2020 include un provizion de 85 de milioane EUR pentru a acoperi eventualele cereri de executare a garanției.

de Stat (ETAD). Ca aspect pozitiv, pe baza datelor preliminare privind impozitul pe profit, este posibil ca profitabilitatea întreprinderilor să fi suferit în 2020 un impact mai mic decât se preconizează în prezent, ceea ce ar conduce la venituri fiscale mai mari în acest an.

FINANȚAREA DATORIEI SUVERANE

Rezervele de lichidități rămân ridicate. Rezervele de lichidități ale administrației publice se ridicau la aproape 40 de miliarde EUR la începutul lunii octombrie 2021, cel mai ridicat nivel înregistrat de la sfârșitul anului 2019 ⁽²⁰⁾. Creșterea rezervei de lichidități se datorează parțial prefinanțării de 4 miliarde EUR primite din Mecanismul de redresare și reziliență și emisiunilor de obligațiuni din septembrie 2021. Condițiile de finanțare rămân favorabile și, în pofida creșterilor recente, spreadurile randamentelor la scadența de 10 ani s-au menținut între 110 și 150 de puncte de bază de la sfârșitul lunii august 2021.

Autoritatea de administrare a datoriei publice intenționează să ramburseze anticipat o altă parte din datoria Greciei către creditorii instituționali, în urma unor măsuri similare adoptate în primăvara anului 2021 și anterior. În special, aceasta intenționează să ramburseze o sumă de aproximativ 5,3 miliarde EUR din mecanismul de împrumut al Greciei, scadentă în 2022 și 2023, înainte de termen, precum și să își ramburseze integral împrumuturile restante în valoare de 1,8 miliarde EUR către Fondul Monetar Internațional în lunile următoare. Deși acest pachet de plăți în avans are un impact neglijabil asupra sustenabilității datoriei pe termen lung, el este binevenit, deoarece transmite un semnal pozitiv pieței cu privire la poziția financiară a statului elen, prelungește scadența medie a datoriei Greciei, generează economii privind cheltuielile cu dobânzile și reduce riscul valutar.

ANALIZA SUSTENABILITĂȚII DATORIEI

Actualizarea analizei sustenabilității datoriei indică faptul că riscurile au rămas, în general, neschimbate în comparație cu cel de al 11-lea raport, însă incertitudinea rămâne ridicată. Riscurile pe termen scurt la adresa sustenabilității datoriei sunt în continuare limitate, în timp ce riscurile sunt mai semnificative pe termen lung în scenariul „creșterii economice reduse” și în scenariul „cu o primă de risc mai mare”. În scenariul de referință, datoria scade de la 203 % din PIB în 2021 la aproximativ 54 % din PIB în 2060, în timp ce necesarul brut de finanțare rămâne sub 15 % din PIB pe termen lung. În scenariul „cu o primă de risc mai mare”, datoria scade la 90 % din PIB până în 2060, iar necesarul brut de finanțare se ridică la aproximativ 18 % din PIB față de nivelurile din anii 2030. În scenariul „creșterii economice reduse”, nivelul datoriei nu se stabilizează, iar necesarul brut de finanțare depășește în permanență 20 % din PIB începând cu 2050. Scenariile alternative arată că eventualele modificări ale mediului cu

⁽²⁰⁾ Soldul contului rezervei de lichidități a rămas la 15,7 miliarde EUR. Contul rezervei de lichidități a fost constituit și prin plăți efectuate în cadrul celui de al treilea program de asistență financiară și este dedicat serviciului datoriei. Grecia poate utiliza această sumă și în alte scopuri, în urma aprobării de către organismele de conducere ale Mecanismului european de stabilitate.

dobândă scăzută observat în prezent pe termen mediu și o creștere economică mai redusă ar putea afecta negativ sustenabilitatea datoriei.

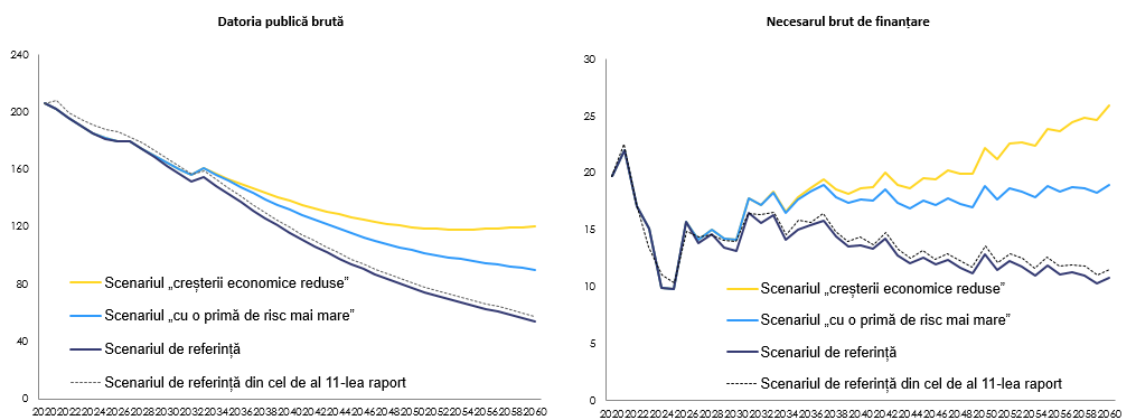
Analiza actualizată a sustenabilității datoriei se bazează pe următoarele ipoteze:

- Ipotezele privind **creșterea PIB-ului real** continuă să se bazeze pe cele mai recente previziuni pe termen scurt ale Comisiei pentru perioada 2021-2023. Pentru perioada 2024-2031, proiecțiile includ impactul preconizat al investițiilor asupra creșterii în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență pe baza simulărilor standard T + 10 ale Comisiei, ajustate pe baza modelului QUEST. Această simulare se efectuează simultan pentru toate statele membre, prin urmare, include și efectele de propagare. Înainte de această actualizare, proiecțiile macroeconomice pentru Grecia se bazau pe calculele Comisiei până în T + 6 și, ulterior, pe Raportul privind îmbătrânirea pentru anul 2021. Acestea au inclus impactul Mecanismului de redresare și reziliență până în T + 6. Creșterea pe termen lung rămâne în concordanță cu Raportul privind îmbătrânirea pentru anul 2021.
- Ipotezele privind **inflația**, dincolo de orizontul de timp scurt, se bazează pe așteptările pieței măsurate prin swap-urile indexate cu inflația la 10 ani ⁽²¹⁾ până în al zecelea an de previzionare și, prin urmare, sunt pe deplin conforme cu așteptările pieței privind costurile de finanțare a datoriei suverane. După cel de al 10-lea an de previzionare, se presupune o convergență liniară de 2 % până în cel de al 30-lea an de previzionare. Înainte de această actualizare, prognozele privind inflația au fost luate în considerare numai până în al cincilea an de previzionare.
- Ipotezele privind **soldul primar** continuă să urmeze metodologia stabilită în cel de al 8-lea raport privind supravegherea mai strictă. În special, soldul primar este aliniat la cele mai recente previziuni ale Comisiei, care acoperă perioada 2021-2023 și este realizat în ipoteza „nicio schimbare de politică”, presupunând ulterior un sold primar de 2,2 % din PIB.

Ca urmare a acestor ajustări metodologice, nevoile brute de finanțare au scăzut cu 0,8 puncte procentuale în 2060 în scenariul de bază și cu până la 2,5 puncte procentuale în celelalte scenarii.

⁽²¹⁾Rata de swap forward pe 10 ani cu 10 ani înainte se referă la prognozele privind inflația pe 10 ani de acum înainte.

Graficul 2: Rezultatele analizei sustenabilității datoriei

Sursă: Comisia Europeană

Tabelul 2: Principalele ipoteze și rezultate ale scenariului de referință

		2021	2022	2023	2024	2030	2040	2050	2060	media 2021-2029	media 2030-2060
Ipoteze	Sold primar (% din PIB)	-7,6	-1,2	1,5	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	0,7	2,2
	Creșterea PIB-ului real	7,1	5,2	3,6	2,7	1,2	1,7	1,6	1,5	2,5	1,5
	Creșterea nominală a PIB-ului	7,0	6,1	4,0	3,3	2,9	3,8	3,6	3,5	3,3	3,5
	Rata de refinanțare (scadența la 10 ani)	0,8	0,9	0,9	1,0	1,4	2,5	3,8	4,0	1,1	3,0
Rezultate	Necesarul brut de finanțare (% din PIB)	22,1	17,1	15,1	10,0	13,2	13,7	12,9	10,8		
	Datoria publică brută (% din PIB)	202,5	195,9	191,1	185,6	162,9	115,8	77,4	54,2		

Sursă: Serviciile Comisiei

Tabelul 3: Principalele ipoteze ale scenariilor

		2021	2022	2023	2024	2030	2040	2050	2060	media 2021- 2029	media 2030- 2060
Creșterea nominală a PIB-ului (%)	Scenariul de referință	7,0	6,1	4,0	3,3	2,9	3,8	3,6	3,5	3,3	3,5
	Scenariul „cu o primă de risc mai mare”	7,0	6,1	4,0	3,3	2,9	3,8	3,6	3,5	3,3	3,5
	Scenariul „creșterii economice reduse”	7,0	6,1	4,0	3,3	2,9	3,0	3,0	3,0	3,3	3,0
	Scenariul de referință	0,8	0,9	0,9	1,0	1,4	2,5	3,8	4,0	1,1	3,0
Rata de refinanțare (%)	Scenariul „cu o primă de risc mai mare”	0,8	0,9	0,9	1,0	4,0	4,4	5,1	5,3	2,2	4,7
	Scenariul „creșterii economice reduse”	0,8	0,9	0,9	1,0	4,0	4,6	5,7	6,0	2,2	5,1

Sursă: Serviciile Comisiei

EVOLUȚIILE DIN SECTORUL FINANCIAR

Creșterea nevoilor de provizionare ca urmare a securitizărilor de credite neperformante continuă să afecteze profitabilitatea băncilor. Numai două dintre cele patru bănci de importanță sistemică au prezentat rezultate pozitive. Profitabilitatea în prima jumătate a anului a fost susținută de o serie de factori, printre care scăderea deprecierii împrumuturilor, creșterea veniturilor nete din dobânzi ca urmare a costului mai scăzut al finanțării, creșterea comisioanelor și scăderea costurilor de funcționare.

Provizioanele ridicate în cursul securitizărilor majore de credite neperformante au afectat negativ alte două bănci. Prin urmare, în al doilea trimestru al anului 2021, sectorul bancar a continuat să înregistreze pierderi agregate. Calitatea globală a veniturilor nete din dobânzi ale băncilor se îmbunătățește, deoarece, având în vedere securitizările în curs, acestea devin mai puțin dependente de dobânda acumulată a creditelor neperformante. Profitabilitatea pentru întregul an 2021 va fi puternic influențată, pe de o parte, de restul securitizărilor de credite neperformante, care vor crește nevoile de provizionare și vor reduce veniturile nete din dobânzi ⁽²²⁾ și, pe de altă parte, de relansarea activității economice, care ar trebui să sporească cererea de noi împrumuturi, stimulând generarea de venituri. Cu toate acestea, în viitor, securitizările creditelor neperformante ar trebui să permită băncilor să își reducă costul aferent riscului și să elibereze spațiu în bilanțurile lor pentru noi împrumuturi, susținând profitabilitatea pe termen lung a acestora.

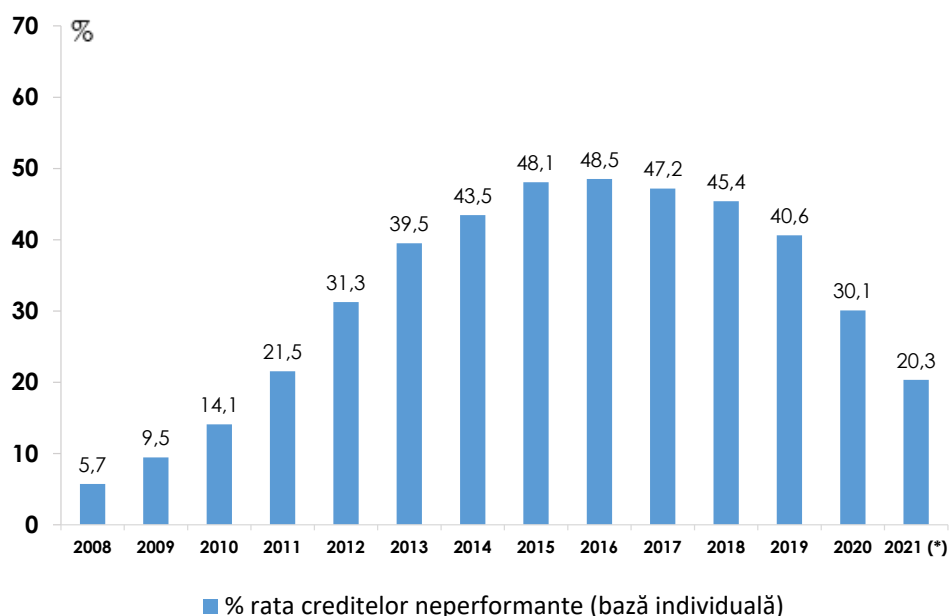
Poziția de capital a băncilor elene continuă să fie afectată de costul curățării considerabile a bilanțurilor băncilor, dar este susținută de acțiuni de consolidare a capitalului. Rata medie a fondurilor proprii de nivel 1 de bază și rata fondurilor proprii totale consolidate ale băncilor erau, la sfârșitul celui de al doilea semestru al anului 2021, de 12,5 % și, respectiv, de 15 % din activele ponderate în funcție de risc. Acest lucru implică o scădere față de trimestrul precedent (13,6 % și, respectiv, 15,6 %), care a fost deja afectat de eliminarea treptată a ajustărilor prudențiale tranzitorii ⁽²³⁾ și de amortizarea anuală a creanțelor privind impozitul amânat, majoritatea acestora fiind garantate. Cu toate acestea, realizarea cu succes, la începutul lunii iulie, a unei majorări de capital în valoare de 800 de milioane EUR de către o bancă de importanță sistemică, care a urmat unei majorări anterioare de capital social de către o altă bancă de importanță sistemică la începutul lunii mai 2021, alături de o serie de acțiuni viitoare de consolidare a capitalului, va oferi sprijin în viitor, permițând băncilor elene de importanță sistemică să continue cu strategiile lor ambițioase de reducere a creditelor neperformante. Aceste eforturi vor fi facilitate și mai mult de adoptarea recentă a unei modificări legislative, care urmărește să ofere o mai mare flexibilitate în ceea ce privește traiectoria de amortizare a creanțelor privind impozitul amânat legate de vânzările și securitizările de credite neperformante. Deși poziția capitalului se menține peste nivelul cerinței de reglementare, aceasta rămâne una dintre cele mai scăzute din UE. Calitatea inferioară a capitalului continuă să reprezinte un motiv de îngrijorare, având în vedere creșterea ponderii creditelor fiscale amânate în cadrul capitalului băncilor, ajungând la 74 % din rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază în al doilea trimestru al anului 2021, în creștere de la 59 % la sfârșitul anului 2020.

⁽²²⁾Securitizările de credite neperformante conduc la o pierdere recurentă de venituri nete din dobânzi, deoarece acestea conduc la pierderea veniturilor din dobânzi acumulate din portofoliile de credite neperformante transferate. Cu toate acestea, întrucât veniturile din dobânzi acumulate sunt venituri din dobânzi realizate, dar care nu au fost obținute, calitatea medie a veniturilor nete recurente din dobânzi ale băncii se îmbunătățește.

⁽²³⁾Aceste dispoziții tranzitorii se referă la introducerea treptată a noilor standarde de contabilitate privind deprecierea activelor financiare și la punerea în aplicare a unor noi norme care să determine băncile să reducă mai rapid nivelul expunerilor neperformante, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/630 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 și cu orientările relevante în materie de supraveghere.

Sectorul bancar a înregistrat o scădere puternică a creditelor neperformante, deși vulnerabilitățile rămân semnificative. Datorită tranzacțiilor de securitizare, la sfârșitul lunii iunie 2021, rata creditelor neperformante a scăzut puternic la 20,3 % pe bază individuală, de la 30,1 % la sfârșitul anului 2020 și 40,6 % la sfârșitul anului 2019. Cu toate acestea, rata rămâne la cel mai ridicat nivel din zona euro. Aceasta corespunde unei reduceri a stocului de credite neperformante de la 68,5 miliarde EUR la sfârșitul anului 2019 și 47,2 miliarde EUR la sfârșitul anului 2020 la 29,4 miliarde EUR în iunie 2021. Alte tranzacții de securitizare sunt anticipate până la sfârșitul anului, împreună cu vânzările portofoliilor de credite neperformante. Prin urmare, toate cele patru bănci de importanță sistemică și-au exprimat încrederea în îndeplinirea obiectivului ca ratele creditelor neperformante să ajungă la un număr format dintr-o singură cifră cel târziu până la sfârșitul anului 2022. În ceea ce privește amploarea intrărilor de noi credite neperformante, trei dintre cele patru bănci de importanță sistemică au continuat să înregistreze intrări nete ⁽²⁴⁾ de credite neperformante în al doilea trimestru al anului 2021, în principal în portofoliile de credite ipotecare și de credite acordate întreprinderilor.

Graficul 3: **Evoluția ratei creditelor neperformante a băncilor elene**

(*) Cifra pentru 2021 se referă la datele înregistrate până în luna iunie 2021

Sursă: Banca Greciei

Notă: Creditele neperformante brute ca procent din numărul total al creditelor acordate clienților, pentru creditele bilanțiere în conformitate cu definițiile Autorității Bancare Europene.

⁽²⁴⁾ Sintagma „intrări nete” se referă la diferența dintre quantumul creditelor neperformante noi și volumul creditelor neperformante generate anterior care au fost restructurate sau ale căror garanții reale au fost lichidate într-o anumită perioadă de timp.

Riscul unui impact negativ semnificativ asupra calității activelor ca urmare a expirării moratoriilor nu s-a materializat până în prezent, dar există în continuare riscuri de evoluție negativă. În prezent, băncile raportează o revenire a ratei de nerambursare de 7 % pentru împrumuturi după expirarea moratoriilor, cu mult sub așteptările inițiale. Deși marea majoritate a moratoriilor au expirat la sfârșitul anului 2020, există încă diverse măsuri în vigoare: în principal, cele două scheme Gefyra (a se vedea mai jos) și, într-o măsură mai mică, produsele cu o rată crescătoare a dobânzii oferite de bănci clienților viabili care se confruntă cu dificultăți temporare și moratoriile de plată rămase acordate sectorului hotelier. Cele două sisteme temporare de subvenționare pentru plata ratelor instituite de autorități pentru debitorii în activitate sau restructurați care au fost afectați de coronavirus (schemele „Gefyra” și „Gefyra II”) sunt în curs de implementare ⁽²⁵⁾. Prin urmare, impactul deplin al pandemiei asupra calității activelor băncilor se poate materializa abia în 2022. Având în vedere persistența riscurilor de evoluție negativă, băncile ar putea fi nevoite să își mențină nivelurile de provizionare.

Încetinirea fluxurilor de creditare nete către societățile nefinanciare a continuat. În septembrie 2021, rata anuală a creșterii creditelor nete acordate societăților nefinanciare a scăzut la 2,8 %, de la 6,7 % în aprilie și 10,0 % în decembrie 2020, în principal ca urmare a creditelor nete negative acordate întreprinderilor mari. Cifrele respective pentru gospodării rămân negative (– 2,7 %) și, în linii mari, neschimbate în ultimele 12 luni. Tendința descendentă pentru societățile nefinanciare reflectă o comparație nefavorabilă cu performanța peste medie de anul trecut, care a fost impulsionată la momentul respectiv de lansarea instrumentelor financiare oferite de Banca Elenă de Dezvoltare în vederea sprijinirii întreprinderilor în urma pandemiei [Fondul de garantare COVID-19 pentru întreprinderi ⁽²⁶⁾ și schemele „Tepix II”]. Bugetul acestor scheme este acum epuizat treptat ⁽²⁷⁾, pe măsură ce aceste scheme sunt înlocuite cu unele mai bine orientate. Cele mai recente evoluții ale fluxurilor de credit reflectă o cerere de credite relativ scăzută, deoarece întreprinderile se pot baza pe rezerve preventive de lichiditate semnificative acumulate în trimestrele anterioare. Performanța actuală este influențată, de asemenea, de rambursările considerabile ale unor împrumuturi de către unele dintre cele mai mari corporații, care înlocuiesc împrumuturile bancare cu finanțări mai ieftine prin emisiuni de obligațiuni corporative. În ceea ce privește costul creditelor acordate societăților nefinanciare, acesta s-a diminuat în septembrie (2,7 % față de 3,0 % la sfârșitul anului 2020) și rămâne la un nivel minim istoric și semnificativ mai

⁽²⁵⁾Toate cererile pentru schema Gefyra I au fost procesate cu 101 962 de debitori eligibili, reprezentând împrumuturi în valoare de 8,6 miliarde EUR, în majoritate performante (86,6 %). Pentru Gefyra II, au fost depuse 40 315 cereri, doar 13 787 fiind considerate eligibile până la sfârșitul lunii septembrie, ceea ce corespunde unor împrumuturi în valoare de 6,7 miliarde EUR, în majoritate performante (86 %). Autoritățile au adoptat, de asemenea, o prelungire cu 3 luni a primei scheme, la o rată redusă de subvenționare, pentru a permite o revenire mai treptată la plățile normale a debitorilor afectați de COVID-19.

⁽²⁶⁾La sfârșitul lunii august 2021, schema acordase garanții în valoare de 1,7 miliarde EUR (sursa: Tabelul C.2, Buletinul lunar de date al administrației publice, august 2021, Biroul general de contabilitate). Până în prezent nu au fost raportate cereri de executare a garanției.

⁽²⁷⁾Este indicativ faptul că, în primele opt luni ale anului 2021, plățile de împrumuturi legate de cele două instrumente financiare oferite de Banca Elenă de Dezvoltare s-au ridicat la 1,3 miliarde EUR, față de 6,4 miliarde EUR pentru întregul an 2020. Sursă: Banca Elenă de Dezvoltare.

mic decât costul creditelor pentru întreprinderile individuale (5,1 %) sau pentru gospodării (4,9 %) ⁽²⁸⁾.

Fondul elen pentru stabilitate financiară a primit o participație majoritară într-o instituție mai puțin semnificativă în contextul conversiei unei părți din creditele fiscale amânate ale băncii. Autoritățile au adoptat legislația necesară care permite operaționalizarea procesului de conversie a creditelor fiscale amânate, inclusiv remunerarea relevantă a statului cu o valoare echivalentă a acțiunilor, după ce banca a raportat pierderi nete în 2020. În plus, autoritățile au adoptat o modificare juridică pentru a evita declanșarea unei oferte publice obligatorii din partea fondului pentru restul acțiunilor, întrucât acesta va fi depășit pragul unei participații de 1/3 stabilit de legislația actuală. În prezent, fondul își evaluează ⁽²⁹⁾ participarea potențială la majorarea capitalului social al băncii, alături de investitori privați, care urmărește să răspundă nevoilor de capital actuale și viitoare care decurg din viitoarea curățare a bilanțului său. Fostul director executiv adjunct al fondului a fost numit director executiv la 21 mai 2021. Noul director executiv adjunct a fost numit la 16 noiembrie.

⁽²⁸⁾ Sursă: Banca Greciei, procente anuale fără taxe.

⁽²⁹⁾ De la 16 noiembrie 2021.